

2007. szeptember 27., csütörtök

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P6_TA(2007)0416

i2010: Digitális könyvtárak

Az Európai Parlament 2007. szeptember 27-i állásfoglalása az „i2010: egy európai digitális könyvtár létrehozásáról” (2006/2040(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság „i2010: digitális könyvtárak” című közleményére (COM(2005)0465),
 - tekintettel a Bizottságnak a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2006. augusztus 24-i 2006/585/EK ajánlására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Tanácsnak a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló következtetéseire ⁽²⁾,
 - tekintettel az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelvre ⁽³⁾,
 - tekintettel a magas szintű szakértői csoportnak a szerzői jogokról, a digitális tárolásról, a gazdátlan és kimerült művekről szóló, 2007. április 18-i jelentésére,
 - tekintettel a Bizottságnak a „tudományos információk a digitális korban: hozzáférés, terjesztés és megőrzés” című közleményére (COM(2007)0056),
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A6-0296/2007),
- A. mivel a kultúra az összetartozás, a csere és az osztozás egyik tényezője, amely hozzájárul az Európai Unió és polgárai közötti közeledéshez és a valódi európai identitás megszilárdulásához és kifejeződéséhez;
- B. mivel biztosítani kell az európai kulturális örökség gazdagságának és sokszínűségének minél szélesebb körű előmozdítását, megőrzését és terjesztését;
- C. mivel a tagállamok és a kulturális intézmények, különösen a könyvtárak, mind nemzeti, mind regionális és helyi szinten meghatározó szerepet játszanak e területen;
- D. mivel figyelembe kell venni az új technológiák gyors fejlődését és ebből eredően a kulturális gyakorlatok változását;
- E. mivel az internet számos polgár és különösen a fiatalok számára az ismeretekhez és a tudáshoz való hozzáférés egyik legfontosabb eszközévé vált;

⁽¹⁾ HL L 236., 2006.8.31., 28. o.

⁽²⁾ HL C 297., 2006.12.7., 1. o.

⁽³⁾ HL L 167., 2001.6.22., 10. o.

2007. szeptember 27., csütörtök

- F. mivel mindenképpen biztosítani kell ebben a digitális környezetben mindenki számára az európai kulturális örökséghez való hozzáférést és annak megőrzését a jövő nemzedékei számára, és ily módon létre kell hozni kollektív emlékezetünket;
- G. mivel ennek elérésének fő eszközét a széles körű digitalizálás és az európai kulturális örökséghez való online hozzáférés képezi;
- H. mivel az európai kulturális örökség Európa sokféleségét tükrözi, és következésképpen az ezen örökséghez való hozzáférésnek soknyelvűnek kell lennie;
- I. mivel koherens politikákat kell létrehozni a digitalizálás és a digitális művek tárolása terén a kulturális tartalmak pótolhatatlan elvesztésének elkerülése végett, a szerzői jogok és a szomszédos jogok szigorú tiszteletben tartása mellett;
- J. mivel belső kulturális értékein túl az európai kulturális örökség digitalizálása más tevékenységi ágazatokat is érinteni fog, különösen az oktatást, a tudományt, a kutatást, a turizmust és a médiát;
- K. mivel a kulturális tartalmak tömeges digitalizálásának nem a hagyományos kulturális tartalmak helyettesítése vagy az azokkal való versengés a célja, hanem ez utóbbiakkal párhuzamos megbízható és minőségi digitális tartalmak létrehozása;
- L. mivel ezenkívül a digitális technológia figyelemre méltó eszköz a fogyasztókkal élők szolgálatában, amely lehetővé teszi a tartalmaknak e személyek szükségleteihez való igazítását;
- M. mivel ugyanakkor jelenleg az európai kulturális örökségnek csupán elenyésző része digitalizált, és mivel a tagállamok igen eltérő tempóban haladnak e téren,
- N. mivel a tömeges digitalizálásra odaítélt közfinanszírozás nem elegendő egy ilyen léptékű projekthez;
- O. mivel a digitalizálásra irányuló kezdeményezések továbbra is igen töredékesek, és a közösségi szinten már megszerzett tapasztalatok túlnyomó része egyelőre ismeretlen és nem nyújt egyszerű, közvetlen és többnyelvű hozzáférést az európai kulturális örökséget képező művek összességéhez;
- P. mivel létre kell hozni egy eszközt a nagyközönség számára, amely biztosítja az egyetemes és azonnali hozzáférést az európai kulturális örökséghez a helyváltoztatással járó legkisebb kellemetlenség nélkül, valamint előmozdítja a digitalizálás felgyorsítását;
- Q. mivel ezzel összefüggésben a már meglévő európai kezdeményezésekre kell támaszkodni, – amelyek hozzájárulnak majd az európai digitális könyvtár kezdeti fejlesztéséhez –, úgymint a TEL-re (az Európai Könyvtár), amely már hozzáférést biztosít az európai nemzeti könyvtárak gyűjteményeinek dokumentumaikhoz, és lehetőséget nyújt a digitalizált vagy bibliográfiai forrásokon keresztüli kutatásra a 47-ből 23 nemzeti könyvtárban, a TEL-ME-MOR projektre, mely megkísérli előmozdítani a 10 új tagállam nemzeti könyvtárainak integrálását, az EDL projektre, melynek célja kilenc másik nemzeti könyvtárnak az EU/EFTA keretében történő integrálása és az Europeanára, amely egyesíti Franciaország, Magyarország és Portugália nemzeti könyvtárait;

Az európai digitális könyvtár, a sokféleségben egyesült Európa arca

1. javasolja egy európai digitális könyvtár lépésenként történő létrehozását az európai kulturális örökséghez való egyedi, közvetlen és soknyelvű hozzáférési pont formájában;
2. hangsúlyozza, hogy noha a cél hosszú távon egy olyan eszköz létrehozása, amely a kulturális anyag valamennyi kategóriájára kiterjed, beleértve az audiovizuális tartalmakat is, az európai digitális könyvtárnak kezdetben a szerzői joggal kapcsolatos korlátozásoktól mentes, szöveges anyag lehetőségeire kell összpontosítania;

2007. szeptember 27., csütörtök

3. ezért kéri az összes európai könyvtárat, hogy bocsássák az európai digitális könyvtár rendelkezésére azokat a szerzői jogoktól mentes műveket, amelyek már digitális formában vannak a birtokukban;
4. felhívja az európai egyetemeket és más felsőfokú oktatási intézményeket, hogy tegyék lehetővé az európai kulturális örökséghez kapcsolódó témákról és szaktárgyakról szóló doktori értekezésekhez és más tudományos munkákhoz való hozzáférést, melynek feltételeit a szerzői jogok teljes mértékű tiszteletben tartásával kell meghatározni;
5. kéri a többi európai kulturális intézményt, beleértve a regionális és helyi intézményeket is, hogy vegyenek részt e projektben annak érdekében, hogy az méltó képet nyújtson az európai kultúra gazdagságáról és sokféleségéről; egyébiránt a múzeumokat archívumaik digitalizálására buzdítja, hogy azok integrálhatóak legyenek e projektbe;
6. hangsúlyozza egyébiránt, hogy az európai digitális könyvtárnak nem a tartalmak kizárólagos terjesztése a célja, hanem a digitalizált művekhez való hozzáférés összehangolása;
7. ösztönzi közös normák kiválasztását és használatát a már létező és módosított formátumok alapján a tartalmak egymás közötti kezelhetősége érdekében, amely az európai digitális könyvtár megfelelő működéshöz szükséges, fokozatosan átvéve a stabilizált metaadat-nyelveket (Dublin Core stb.);
8. ösztönzi a tagállamokat, hogy folytassák erőfeszítéseiket és gyorsítsák fel a kulturális tartalmak digitalizálását a megfelelő mennyiségű tartalom elérése céljából;
9. ezért ösztönzi a tagállamokat nemzeti vagy regionális szintű digitalizálási terveknek a kulturális intézményekkel együttműködésben történő létrehozására annak érdekében, hogy kialakítsák az összes digitalizálási tevékenységre vonatkozó európai térképészetet, és ezáltal szinergiákat tegyenek lehetővé, mindig ügyelve arra, hogy elkerüljék számos magán- és közintézmény által anyaguk digitalizálása érdekében már megvalósított erőfeszítések és kiadások megkétszereződését, és természetesen intézménytípusonként számba kell venni a már elvégzett munkát;
10. ösztönzi a tagállamok és a kulturális intézmények közötti széles körű együttműködést, valamint a bevált gyakorlatok cseréjét a művek digitalizálása és hozzáférhetősége terén csakúgy, mint e művek digitális tárolása céljából;
11. hangsúlyozza másrészt, hogy az európai digitális könyvtár támogatni fogja a digitalizálás, az interoperabilitás és a digitális tárolás terén folytatandó kutatásokat, elsősorban a Bizottság által létrehozott kompetenciaközpontokon keresztül, mivel az európai digitális könyvtár nem valósulhat meg egy erős kutatási és fejlesztési összetevő nélkül;
12. hangsúlyozza, hogy támogatni kell az innovációt és a kutatást a soknyelvűség területén;
13. emlékeztet arra, hogy amennyiben a közösségi programok nem teszik lehetővé a digitalizálás mint olyan finanszírozását, új finanszírozási módokat kell kifejleszteni, beleértve a magánszektoralal való partneriséget is, elkerülvén – amennyire csak lehet – a tagállamok között a többsebességű digitalizálás kialakulását;

Az európai digitális könyvtár szerkezete és tartalma – Többnyelvű közös hozzáférési pont az európai kulturális örökséghez

14. ösztönzi egy közös interfész létrehozását, amelyről egy integrált kereső segítségével olyan tartalom érhető el, amelynek minősége és megbízhatósága garantált, és amely segédeszközként szolgál a metainformációk felkutatásához és közvetlen kereséshez a szövegben, szöveges formában digitalizált dokumentumok esetében;

2007. szeptember 27., csütörtök

15. hangsúlyozza a többnyelvű interfész jelentőségét, amelynek segítségével közvetlenül elérhető a keresett tartalom az Európai Unió valamennyi nyelvén oly módon, hogy a szokásos szerző vagy cím szerinti keresésen túl biztosított legyen többek között a téma vagy kulcsszó szerinti keresés is, és ezekben az esetekben az eredmények tartalmazzák az összes partnerkönyvtár vonatkozó adatait a katalógus összes nyelvén;
16. ösztönzi továbbá újító, modern és minden látogató igényeihez igazított működések létrehozását is;
17. hangsúlyozza, hogy az európai digitális könyvtár létrehozását és szervezését azon források és műszaki kapacitások összessége alapján kell megvalósítani, amelyek alkalmasak az információ létrehozásának, felkutatásának és felhasználásának megkönnyítésére, és e könyvtár nem jelentheti csupán az európai művek digitalizált katalógusát;
18. egyébiránt rámutat arra, hogy nem lenne kívánatos az európai kulturális örökségnek az Európai Unióhoz tartozó összes műre történő korlátozása, figyelembe kellene venni más európai országok kulturális anyagát is;
19. ezenkívül rámutat arra, hogy bár az európai kulturális örökség nagyrészt köztulajdonban van, nem korlátozódik csupán erre az egy kategóriára;
20. ezért emlékeztet arra, hogy meg kell különböztetni a köztulajdonban lévő műveket és a szerzői jogok által védett műveket, beleértve a gazdátlan és kimerült műveket is, valamint különböző modelleket kell meghatározni ezek mindegyikére, az egyes tevékenységi ágazatoknak megfelelően;
21. jóváhagyja az előzőekben említett magas szintű szakértői csoport létrehozását, és különösen támogatja annak a gazdátlan és kimerült művek számbavételére és a szerzői jogokkal rendelkezők felkutatását megkönnyítő mechanizmusok kidolgozására irányuló javaslatait;
22. hangsúlyozza, hogy a magas szintű szakértői csoport által első jelentésében megfogalmazott javaslatok főként a könyvkiadói ágazatra vonatkoznak, és e javaslatoknak más ágazatokra való kiterjesztéséről ezen ágazatok képviselőinek bevonásával kell dönteni;
23. megjegyzi, hogy egy második szakaszban kívánatos volna, hogy az európai digitális könyvtár lehetőség szerint a szerzői jogoktól mentes dokumentumok mellett szerzői jogokkal védett dokumentumokat is kínálhasson a szerzői jogokra vonatkozó nemzeti, közösségi és nemzetközi jogszabályok szigorú tiszteletben tartása mellett;
24. hangsúlyozza, hogy minden ilyen irányú döntést az összes érintett szereplő, mindenekelőtt a szerzők, a kiadók és a könyvforgalmazók bevonásával kell majd meghozni;
25. javasolja, hogy az európai digitális könyvtáron keresztül a felhasználónak legyen lehetősége a digitalizált művet képi és szöveges üzemmódban megtalálni, függetlenül a mű jellegétől, és abba szabadon betekinthesse, vagy teljes egészében a szerzői jogokkal nem védett művek esetében, vagy rövid kivonatos formában a védett művek esetében, a szerzői jogok birtokosainak engedélyével;
26. javasolja egy olyan lehetőség tervbe vételét, mellyel jogvédett művek volnának virtuálisan lapozgathatóak olyan különleges oldalakon, amelyek a szerzői jogok birtokosai által megkövetelt biztonsági követelményekre garanciákat nyújtanak;
27. ezen utóbbi esetben javasolja, hogy az európai digitális könyvtár egyszerű információs vektorként működjön;
28. megjegyzi, hogy a védett dokumentumok teljes anyagához való hozzáférés különleges oldalakon keresztül működhetne a jogok tulajdonosainak beleegyezésével és ellenszolgáltatásként egy méltányos javadalmazás ellenében;

Irányítás és nyomon követés

29. felszólít egy irányító bizottság létrehozására, amelyben nagy szerepet játszanának a kulturális intézmények, amely meghatározná az európai digitális könyvtárnak adandó prioritásokat és orientációkat, és mindemellett biztosítaná a könyvtár tevékenységeinek összehangolását, irányítását és nyomon követését;

2007. szeptember 27., csütörtök

30. ösztönzi a Bizottság által létrehozott csoportok, nevezetesen a tagállamok digitalizálással és digitális tárolással foglalkozó szakértői csoportja és a fentebb említett magas szintű szakértői csoport koordinálását, a valódi európai szintű együttműködés elérése érdekében;
31. javasolja egy európai szintű, a TEL-lel egyenértékű koordinációs szervezet létrehozását, melynek feladata a nemzeti múzeumok és levéltárak anyagaiból digitalizált, az európai kulturális örökséghez kötődő mindenfajta tétel kezelése volna, az európai digitális könyvtár keresési rendszerébe történő integrálás végett;
32. hangsúlyozza azt is, hogy az oktatási rendszer szintjébe koherens módon integrált európai digitális könyvtár segítségével az európai fiatalok könnyebben elérhetőek lesznek, és az közelebb hozhatja hozzájuk a kulturális és irodalmi örökségüket, képezve őket az új technológiákra, és egyúttal a digitális töréssel szemben is felvéve a harcot;
33. úgy véli, hogy mindenképpen szükséges a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok intenzívebb cseréje más európai intézményekkel, így az UNESCO megőrzéssel és hozzáféréssel foglalkozó európai bizottságával, harmadik országok intézményeivel, többek között az Egyesült Államok kongresszusának könyvtárával, olyan nemzetközi egyesületekkel, mint a Könyvtárosok és Könyvtárak Egyesületeinek Nemzetközi Szövetsége, állami és magánszervezetekkel, például az Online Computer Library Center-rel, valamint más szervezetekkel, a lehetőségekhez mérten törekedve a már kipróbált és rendszerbe állított számítógépes programok és megoldások használatára;
34. támogatja az európai digitális könyvtár előmozdítását, átláthatóságát és hozzáférhetőségét minden szintre kiterjesztett tájékoztatással és az azonosításra alkalmas embléma létrehozásával;
35. ennek alapján javasolja, hogy az európai digitális könyvtárra szánt források egy részét szenteljék a könyvtár népszerűsítésére a közönség lehető legszélesebb körében;
36. utasítja az elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

P6_TA(2007)0417

Hatékonyság és igazságosság az európai oktatási és képzési rendszerekben

Az Európai Parlament 2007. szeptember 27-i állásfoglalása az európai oktatási és képzési rendszerek hatékonyságáról és igazságosságáról (2007/2113(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek szóló „Hatékonyság és igazságosság az európai oktatási és képzési rendszerekben” című bizottsági közleményre (COM(2006)0481),
- tekintettel az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi ajánlásra irányuló javaslatra (COM(2006)0479),
- tekintettel az egész életen át tartó tanulás terén egy integrált cselekvési program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadásával kapcsolatban a második olvasatban, 2006. október 25-én elfogadott álláspontjára ⁽¹⁾, és tekintettel az egész életen át tartó tanulás terén egy cselekvési program létrehozásáról szóló, 2006. november 15-i 1720/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL C 313. E, 2006.12.20., 187. o.

⁽²⁾ HL L 327., 2006.11.24., 45. o.